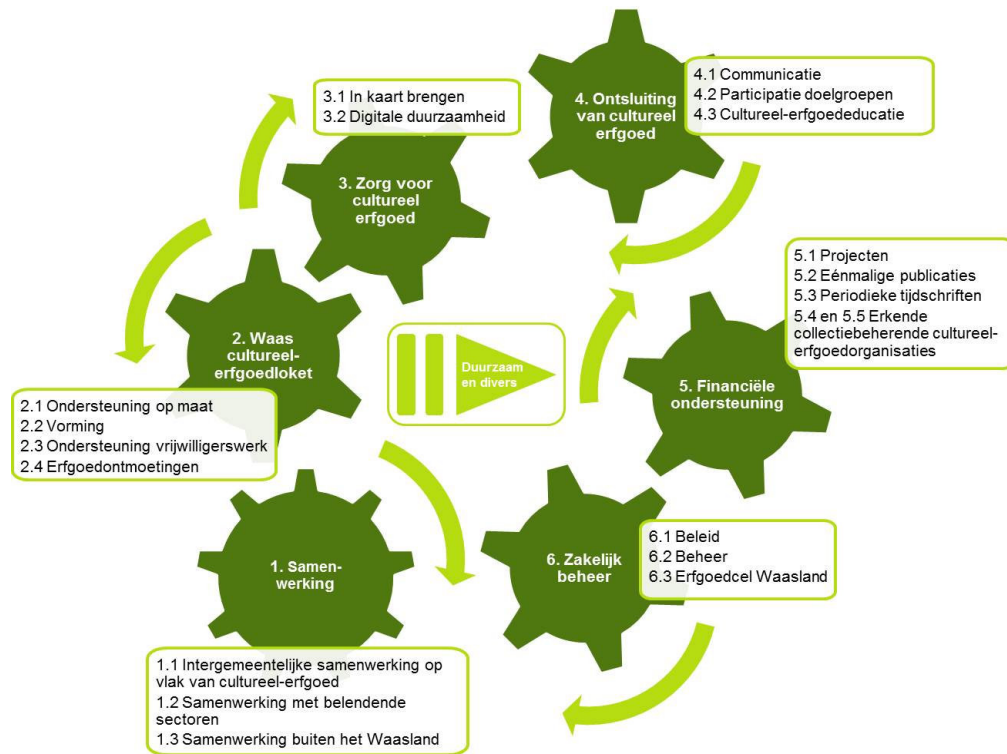

1. INLEIDING

In het kader van de **meerjarenplanning 2015-2020** werd de werking binnen het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas onder de loep genomen. Het uitgebreide proces van evaluaties en bevragingen leverde een reeks doelstellingen voor de nieuwe beleidsperiode 2015-2020. Aan deze doelstellingen werden verschillende mogelijke acties verbonden.

N.a.v. de **serieuze besparingen** was het echter onmogelijk om de grote hoeveelheid aan strategische en operationele doelstellingen uit de aanvraag aan te houden in het uiteindelijke Cultureel-Erfgoedconvenant 2015-2020 met de Vlaamse Overheid. Er werden dan ook drie operationele **doelstellingen** volledig **geschrapt** en onder de overige doelstellingen werden tientallen **acties** geschrapt.

Daarenboven werd uit financiële noodzaak bijkomend bespaard **op personeel van de Erfgoedcel Waasland**:

- Coördinator Ode De Zutter werkt vanaf april 2015 4/5 werken (dit is een vermindering van 0,2 VTE op A-niveau).
- Om de inhoudelijke kwaliteit van de werking van de Erfgoedcel Waasland zo hoog mogelijk te houden, werd ervoor geopteerd om het aantal inhoudelijke medewerkers te maximaliseren. Dit wordt gerealiseerd door de halftijdse administratieve medewerker Martine Teirlynck af te laten vloeien, de administratieve taken te beperken en te verdelen over de drie inhoudelijke medewerkers:

Personen in vermindering		Totaal verlies van VTE	Totaal VTE voor EGC (situatie eind 2014: 2,6 inh. VTE en 0,5 adm. VTE) – totaal 2,4 VTE (situatie vanaf 2015)	
			Inhoudelijk	Administratief
Martine Teirlynck 0 (i.p.v. 0,5 VTE)	Ode De Zutter 0,8 (i.p.v. 1 VTE)	-0,7	2,1 door Ode De Zutter, Anniek Elegheert en Evelien D'Haese	0,3

Het personeelsbestand van de Erfgoedcel Waasland ziet er vanaf half augustus 2015 als volgt uit:

Naam	Functie	Aantal VTE	Betalingsniveau
Ode De Zutter	Coördinator	0,8 VTE	A
Evelien D'Haese	Erfgoedconsulent	1 VTE	B
Anniek Elegheert	Erfgoedconsulent	0,8 VTE	B
Totaal	2,6 VTE		

Op 11 mei 2015 werd het **Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas 2015-2020** ondertekend door minister Sven Gatz. Begin 2017 werd een addendum toegevoegd n.a.v. de toetreding van gemeente Zwijndrecht tot Interwaas. Vanaf het najaar van 2016 werden actief contacten onderhouden met de gemeente Zwijndrecht en de actoren op het grondgebied.

Om redenen van continuïteit met de afgelopen 10 jaar wordt voor de actieplannen in de periode 2015-2020 hetzelfde sjabloon dan de afgelopen jaren gebruikt. De doorlopende acties uit de vorige beleidsperiode 2009-2014 worden echter soms wat anders verwoord en werden ondergebracht onder het nieuw doelstellingenkader van 2015-2020.

In dit jaarverslag met bijhorende toelichting wordt beschreven welke acties met bijhorende budgetten in het twaalfde werkingsjaar van het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas werden ondernomen. De acties waren opgesteld op basis van de doelstellingen geformuleerd in het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas 2015-2020. De afzonderlijke acties rond cultureel erfgoed van de verschillende gemeenten zijn niet opgenomen in dit jaarverslag.

Om redenen van **continuïteit** met de afgelopen 10 jaar wordt voor de jaarverslagen in de periode 2015-2020 hetzelfde sjabloon dan de afgelopen jaren gebruikt. De doorlopende acties uit de vorige beleidsperiode 2009-2014 worden echter soms wat anders verwoord en werden ondergebracht onder het nieuw doelstellingenkader van 2015-2020. **Personele en logistieke middelen** worden enkel expliciet vermeld als ze anders zijn dan:

- Personele middelen: Erfgoedcel Waasland: Ode De Zutter (coördinator erfgoedcel) en Evelien D'Haese en Anniek Elegheert (erfgoedconsulenten) (zie 6.3 Erfgoedcel Waasland)
- Logistieke middelen: algemene dagelijkse werking

Een overzicht van de **financiële middelen** wordt apart opgenomen.

In bijlage worden per project de bijkomende kosten, die verband houden met de uitvoering van het project zelf geëxpliciteerd. De algemene werkingskosten zoals loonkosten, telefoniekosten... worden niet per project weergegeven, maar zijn wel in de algemene posten loonkosten en administratieve kosten in de afrekening weergegeven.

2. DOELSTELLINGEN EN ACTIES

Strategische doelstelling 1. De cultureel-erfgoedgemeenschappen in het Waasland investeren met ondersteuning van de Erfgoedcel Waasland onverminderd in samenwerking én het versterken en uitbreiden van het netwerk op verschillende niveaus.

Operationele doelstelling 1.1 De Erfgoedcel Waasland zet i.s.m. de gemeentebesturen en de cultureel-erfgoedgemeenschappen verder in op intergemeentelijke samenwerking rond cultureel-erfgoed. Hierbij wordt het engagement van de gemeentebesturen t.o.v. de zorg voor en de ontsluiting van cultureel-erfgoed vastgehouden en verschillende snelheden op dit vlak door een efficiënte en daadkrachtige werking gepareerd.

- In het najaar van 2016 trad **de gemeente Zwijndrecht** toe tot de werking van Interwaas. In 2016 werd bekeken hoe we de samenwerking met de gemeente meer concreet vorm kunnen geven. Vanaf 2017 betaalt de gemeente Zwijndrecht een bijdrage in de werking, net zoals de andere gemeenten.
- De Erfgoedcel Waasland blijft actief waken over en afstemming zoeken tussen de **verschillende snelheden** van de gemeentebesturen en de cultureel-erfgoedactoren en blijft hen evenwaardig betrekken in de uitwerking van het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas. Er wordt in de concrete opzet van projecten en processen zowel gemeentelijk als intergemeentelijk gedacht en gewerkt.
- In de intergemeentelijke cultureel-erfgoedprojecten en processen wordt systematisch gestreefd naar de participatie van **zo veel mogelijk gemeentebesturen en actoren**.
- De negen gemeentebesturen behouden **een afvaardiging** in de overlegstructuren van Interwaas.
- De Erfgoedcel Waasland organiseerde op 17/06/16 een avond voor de achterban. Samen met maar liefst 120 aanwezigen en de in aanwezigheid van minister Gatz werd **10 jaar erfgoedcelwerking in het Waasland** gevierd.

Operationele doelstelling 1.2 De verschillende cultureel-erfgoedgemeenschappen in het Waasland intensifiëren hun onderlinge samenwerking en onder impuls van de Erfgoedcel Waasland wordt ook meer samenwerking met deelsectoren en belendende sectoren in het Waasland gezocht.

- De Erfgoedcel Waasland bracht in 2015 samen met o.a. de gemeentelijke diensten cultuur en de cultuurbeleidscoördinator in kaart welke (socio-culturele) **verenigingen** een cultureel-erfgoedwerking hebben, maar tot nu toe niet systematisch ondersteund werden in hun zorg voor en ontsluiting van hun cultureel-erfgoed. In eerste instantie werd via bevraging van het huidige erfgoedcelnetwerk en een beperkte omgevingsstudie een beeld gevormd op deze verenigingen. Deze verenigingen werden daarna rechtstreeks bevragd over de aard van hun cultureel-erfgoedwerking en mogelijke noden qua ondersteuning. Vanaf 2016 werden deze verenigingen actiever mee genomen worden in het ondersteuningsaanbod van de Erfgoedcel Waasland.
- Het **Waas ArchievenOverleg** met de archivariissen uit Beveren, Lokeren, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas en Temse, aangevuld met de Erfgoedcel Waasland, het Rijksarchief Beveren en Gent en de provinciale archiefconsulent komt zesmaandelijks samen. Nieuw lid Kruikeke werd verwelkomd en een mogelijk publieksproject werd besproken.
- **Samenwerking met andere sectoren:**
  - Toerisme Waasland: de Erfgoedcel Waasland blijft lid van de **Raad van Bestuur** (15/03/16, 10/05/16, 22/09/16 en 06/12/16) **en de Algemene Vergadering** (10/05/16) van Toerisme Waasland. Daarnaast maakt de erfgoedcel deel uit van de kerngroep Ambachtelijk Weekend.
  - Interwaas overlegde doorlopend met **belendende intergemeentelijke actoren** in het Waasland (bv. BiblioWaas, Wacco) teneinde opportuniteiten voor meer samenwerking met de cultureel-erfgoedorganisaties te identificeren. Zo werd i.s.m. BiblioWaas een project rond **voorleesfiches** gestart. BiblioWaas startte samen met de openbare bibliotheken een (vrijwilligers)voorleeswerking voor senioren in woonzorgcentra op. BiblioWaas, de bibs en Erfgoedcel Waasland ondersteunen de voorleesvrijwilligers door de opmaak van thema-voorleesfiches. De Erfgoedcel Waasland begeleidt hiertoe twee vrijwilligers, Thomas Deslypere en Ruth Ferket. Op 09/03/17 werd de eerste fiche met als thema 'Een leven van leren' voorgesteld op de Verwendag voor voorleesvrijwilligers. De Archeologische Dienst Waasland is Erfpunt, een Intergemeentelijke Onroerende ErfgoedDienst, geworden. De Erfgoedcel Waasland en Erfpunt zoeken naar zo veel mogelijk afstemming in hun werkingen. Zo werd in 2016 gestart met de voorbereidingen voor een gezamenlijke nieuwsbrief rond (roerend en onroerend) erfgoed in het Waasland. De eerste nieuwsbrief wordt verstuurd eind maart 2017 naar 1577 bestemmingen. Daarnaast werd samen nagedacht over de inhoud van een denktank rond de gezamenlijke samenwerking.
  - Er wordt gezocht naar meer afstemming met intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en overleg in **andere sectoren** zoals welzijn, jeugd, onderwijs, diversiteit, participatie. Zo doen zich regelmatig ad hoc samenwerkingen voor in het kader van specifieke opportuniteiten, maar de Erfgoedcel Waasland streeft er in het kader van de Erfgoedontmoeting (zie operationele doelstelling 2.4) ook

naar om bepaalde sectoren in het Waasland grondiger te leren kennen en hiermee samen te werken (bijvoorbeeld de zorgsector in 2014-2015, bijvoorbeeld diversiteit in 2015-2016).

- In 2015 werd gewerkt aan een vervolgtraject van de Erfgoedontmoeting “Zorgen voor later?!” (zie operationele doelstelling 2.4), namelijk het aanmaken van **Keuvelkoffers rond 5 thema’s**, die vanaf december 2016 uitgeleend konden worden door de zorgsector. Dit is een groot succes: in 2016 werden de 5 thema’s samen maar liefst 66 keer uitgeleend voor een periode van 1 à 3 weken. De woonzorgcentra kunnen deze koffers inzetten in het kader van de herinnerings-activiteiten in hun instelling. Maar ook andere doelgroepen, zoals Ziekenzorg, CVO, OKAN e.d. wensten de koffers te gebruiken. Na elke ontlending werden de koffers gecontroleerd op volledigheid en werd de inhoud ervan, indien wenselijk, aangevuld. In het voorjaar van 2016 werd voor het provinciebestuur Oost-Vlaanderen een draaiboek uitgewerkt over het tot stand komen van dit project. De koffers werden in 2016 ook op diverse studiedagen in de erfgoedsector én in de zorgsector voorgesteld. In het najaar van 2016 werden de koffers door stagiaire Astrid Decruyenaere grondig bekeken en terug in orde gezet.
- Uit de kennismaking in 2015 tussen de zorgsector en de erfgoedsector groeiden in 2016 enkele kleinere samenwerkingen waarbij ook de erfgoedcel aan trajectbegeleiding deed:
  - Enkele filialen van OCMW Sint-Niklaas wilden rond “schelmenverhalen” werken, de Erfgoedcel Waasland bemiddelde hierbij tussen OCMW en Reynaertgenootschap;
  - Een woonzorgcentrum uit Belsele wilde rond werk / landbouw werken, de Erfgoedcel Waasland bemiddelde hierbij tussen het woonzorgcentrum en het Landbouwmuseum Stekene / Stadsarchief Sint-Niklaas;
  - Diverse zorginstellingen vroegen ook subsidies aan bij de Erfgoedcel Waasland voor hun erfgoedproject.
- Naar aanleiding van het gebruik van een Keuvelkoffer in een OKAN klas (Onthaalklas anderstalige nieuwkomers) ontstond het idee om dergelijk soort koffer ook te ontwikkelen voor al wie onderwijs geeft aan anderstalige nieuwkomers. De objecten en foto’s in zo’n koffer kunnen immers ondersteuning bieden bij het aanleren van de basiswoordenschat aan anderstaligen. Om dit in goede banen te leiden werd in 2016 gezocht naar financiën én naar een meewerkende expert-partner. Deze laatste werd intussen gevonden in de vorm van OKAN Lokeren, die mee bereid zijn tot het uitwerken van het inhoudelijke concept van de nieuwe **Taal- en Erfgoed koffers**. Bijkomende financiering werden intussen gevonden bij Lions Club Wasiana en Erfgoedcel Land van Dendermonde, die instapten in het project als partner. In het najaar 2016 werd gestart met het verzamelen van materiaal voor deze nieuwe koffers bij de Wase erfgoedorganisaties én bij de OKAN achterban. Deze nieuwe koffers zullen normaal gezien in september 2017 ter beschikking gesteld worden van het doelpubliek.
- De Erfgoedcel Waasland zoekt n.a.v. concrete projecten en trajecten i.s.m. brugfiguren en organisaties (bv. Regionaal Welzijnsoverleg, WASO (een samenwerkingsverband tussen de verschillende Wase jeugdverenigingen en jeugddiensten), gemeentelijke diensten welzijn, jeugd, kansengroep en OCMW's) en de cultureel-erfgoedactoren naar **een verbreding van de**

samenwerking met organisaties, die werken met specifieke doelgroepen zoals mensen van vreemde afkomst en kansarmen. Zo startte de Erfgoedcel Waasland in 2015 met het in kaart brengen en leren kennen van zelforganisaties en migrantenverenigingen in het Waasland, om hen dan te kunnen bevragen i.v.m. de meerwaarde die de erfgoedcel eventueel voor hen zal kunnen betekenen.

Dit resulteerde in 2016 in 2 succesvolle Erfgoedontmoetingen:

- Een Erfgoedontmoeting op 26/10/16 in Temse, gericht op samenwerking tussen OKAN en NT 2 leerkrachten en erfgoedorganisaties (EO 1);
- Een Erfgoedontmoeting op 23/11/16 in Sint-Niklaas, gericht op samenwerking tussen zelforganisaties en erfgoedorganisaties (EO 2).

(zie operationele doelstelling 2.4)

- In het kader van de **Erfgoedontmoeting** (zie operationele doelstelling 2.4) wordt – afgestemd op het specifieke thema van de Erfgoedontmoeting – samengewerkt met specifieke belendende sectoren en gemeentelijke diensten. Voor de hierboven vermeldde Erfgoedontmoetingen bijvoorbeeld zijn dit de integratiediensten, cubeco's, welzijnsdiensten, onderwijsdiensten.
- Het **streekoverleg Waas en Dender** werkt aan een aantal streekontwikkelingsgerichte projecten en dit i.s.m. o.a. Interwaas. De Erfgoedcel Waasland is lid van de werkgroep toerisme.

Operationele doelstelling 1.3 De Erfgoedcel Waasland versterkt de samenwerkingsverbanden met Oost-Vlaamse, Vlaamse, Belgische en internationale partners en bouwt deze i.s.m. de cultureel-erfgoedgemeenschappen verder uit.

- De Erfgoedcel Waasland vraagt i.s.m. **regionale organisaties** in het Waasland zoals de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas en de Bibliotheca Wasiana meer aandacht op provinciaal niveau voor hun werking.
- De **cultureel-erfgoedorganisaties met een Vlaamse werking** in het Waasland worden meer gevalideerd en hun meerwaarde wordt meer ingezet ten behoeve van het Waasland.
- De collectiebeherende organisaties in het Waasland, zowel gemeentelijke als (niet) privaatrechtelijke, werken verder mee aan **bestaande overkoepelende platformen** zoals de Archiefbank Vlaanderen, Erfgoedinzicht, ODIS...
- De Erfgoedcel Waasland zorgt voor een **correcte veldkaart via de website van FARO**. Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw.
- **Deelname aan Oost-Vlaams overleg:**
  - **OVEO** (Oost-Vlaams ErfgoedcellenOverleg - het driemaandelijks structureel overleg en platform voor expertise-uitwisseling en samenwerking tussen de cultureel-erfgoedcellen in Oost-Vlaanderen (17/02/16, 01/06/16 en 17/02/16): Erfgoedcellen Denderland, Land van Rode, Land van Dendermonde, Meetjesland en POLS) wordt verder gezet. Dit overleg werd in 2012 opgestart en hierop worden allerlei thema's besproken die een gezamenlijk belang hebben en wordt aan expertise-uitwisseling gedaan. Op 24/09/16 werd i.s.m. met de Erfgoedcellen Viersprong, Land van

Dendermonde, Meetjesland, Deinze en de Leiestreek, Denderland en STAM een Inspiratiedag rond lokale erfgoedprojecten in het STAM georganiseerd. Met 73 deelnemers en een bundel vol inspirerende lokale erfgoedprojecten was dit een zeer geslaagd inspiratiemoment.

- Het zesmaandelijks structureel overleg en platform voor expertise-uitwisseling en samenwerking tussen de **cultureel-erfgoedcellen in Oost-Vlaanderen** (Erfgoedcellen Denderland, Land van Rode, Land van Dendermonde, Meetjesland en POLS) **en het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen** (dienst erfgoed en transversale cel) wordt verder gezet. Door de onduidelijkheid over de toekomst van de dienst erfgoed staat dit overleg echter op een laag pitje.
- **Deelname aan Vlaamse overlegstructuren erfgoedcellen:**
  - **De COP beleid** (collegagroep beleid - het driemaandelijks structureel overleg en platform voor expertise-uitwisseling en samenwerking tussen de cultureel-erfgoedcellen in Vlaanderen rond beleidszaken) **en Speakers' corner** (het driemaandelijks structureel overleg tussen de cultureel-erfgoedcellen in Vlaanderen en FARO. Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw) worden gecombineerd verder gezet. Deze kwam bijeen op 01/03/16, 12/05/16, 15/09/16 en 08/12/16.
  - De **COP digidoc** (collegagroep digidoc - het driemaandelijks structureel overleg en platform voor expertise-uitwisseling en samenwerking tussen de cultureel-erfgoedcellen in Vlaanderen rond digitale onderwerpen) wordt verder gezet. Deze kwam bijeen op 21/01/16, 12/05/16 en 15/09/16.
  - De **COP educatie** (maximaal jaarlijks structureel overleg tussen de cultureel-erfgoedcellen in Vlaanderen en **FARO**. Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw) vond niet plaats in 2016;
  - De Erfgoedcel Waasland neemt – indien relevant – deel aan de jaarlijkse **themadag** van de cultureel-erfgoedcellen, waar expertise-opbouw en -uitwisseling rond één thema centraal staan. De erfgoedcel nam deel aan expertise-uitwisseling tussen alle erfgoedcellen over sporterfgoed op 12/05/16.
  - In het kader van de te vernieuwen websites wordt ook het **interactieve intranet** van www.erfgoedcellen.be herbekeken. De Erfgoedcellen Waasland, Noorderkempen en FARO sloegen hiervoor de handen in elkaar en dit resulteerde begin 2017 in een nieuwe koepelwebsite voor de erfgoedcellen.
- **Deelname aan Vlaams overleg:**
  - De Erfgoedcel Waasland verdedigt i.s.m. de **Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten** vzw de belangen van de lokale cultureel-erfgoedactoren op hogere beleidsniveaus. Zo werd op 08/12/16 bijeen gekomen om de lokale beleidsintenties voor de komende jaren te bespreken in het kader van de strategische visienota.
  - De coördinator van de Erfgoedcel Waasland is ten persoonlijke titel lid van de **adviescommissie cultureel erfgoed**.
  - De Erfgoedcel Waasland neemt deel aan de **interprovinciale werkgroep selectie en waardering**. Deze werkgroep komt ongeveer jaarlijks bijeen.
  - De Erfgoedcel Waasland neemt deel aan het overleg rond de **Heemdag 2017** van Heemkunde Vlaanderen, die zal doorgaan in Sint-Niklaas n.a.v. 800 jaar Sint-Niklaas.

- **Samenwerking met Nederland:**
  - Interwaas versterkt de contacten met de Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking 'Linieland van Waas en Hulst' (**EGTS** Linieland Waas en Hulst) verder.
  - De cultureel-erfgoedorganisaties en de Erfgoedcel Waasland werken projectmatig - waar interessant - samen met **partners in Nederland** (bv. de herdenking van WOI). Dit gebeurt o.a. in de samenwerking n.a.v. Leader Grensregio Waasland en n.a.v. de ideeën rond het Geopark Schelde Delta.

Strategische doelstelling 2. Het Waas cultureel-erfgoedloket wordt verder ingezet als middel tot expertise-uitwisseling en expertise-opbouw.

Operationele doelstelling 2.1 De Erfgoedcel Waasland blijft actief als Waas cultureel-erfgoedloket. Daarbij blijft zij eveneens een beroep doen op het breed netwerk van cultureel-erfgoedorganisaties en de bestaande expertise van de cultureel-erfgoedgemeenschappen in het Waasland en de Landelijke Expertisecentra en Organisaties Volkscultuur.

- **Ondersteuning op maat:**
  - De Erfgoedcel Waasland geeft **advies en begeleiding op maat aan cultureel-erfgoedzorgers** met vragen rond de zorg voor en de ontsluiting van erfgoed (via mail, telefoon en plaatsbezoeken in 2016 al minstens een 200tal). Naast de eigen expertise en de expertise in de gemeenten en cultureel-erfgoedorganisaties wordt beroep gedaan op de expertise in het brede netwerk in het Waasland en de landelijke expertisecentra, landelijke organisaties volkscultuur en de Vlaamse Erfgoedbibliotheek. Specifiek voor wat betreft depotbeleid wordt samengewerkt met het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen.
  - De Erfgoedcel Waasland denkt op vraag van een organisatie mee in **kleinere deeltrajecten** rond cultureel-erfgoedzorg en / of -ontsluiting en ondersteunt de organisatie bij de concrete uitvoering.
  - Indien nuttig lanceert de Erfgoedcel Waasland begeleide trajecten rond **specifieke thema's** i.v.m. cultureel-erfgoedzorg en -ontsluiting. Specifiek voor wat betreft depotbeleid wordt actief samengewerkt met het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen.
  - De Erfgoedcel Waasland nam deel aan de jury voor de aanwerving van de coördinator van Heemkunde Vlaanderen.
- **Specifieke ondersteuning van de gemeenten:**
  - De Erfgoedcel Waasland is actief in enkele **werkgroepen** rond lopende gemeentelijke dossiers bv. Bezoekerscentrum Klingspoor, Erfgoedhuis Hof ter Welle, Sinterklaascentrum, 800 jaar Sint-Niklaas bij Sint-Niklase landbouwbedrijven, Apostelbrokken, Scheepsbouwerfgoed...
  - De Erfgoedcel Waasland en de gemeentelijke cultuurbeleidscoördinatoren ondersteunen lokale erfgoedzorgers in het **opmaken van subsidiedossiers voor hogere beleidsniveaus**.

- Cultureel-erfgoedbeheerders, die intekenen op het **groepsaanbod** van het Provinciebestuur rond verpakkingsmateriaal, krijgen een financiële ondersteuning van Interwaas. Deze financiële ondersteuning werd half 2015 opgetrokken van 2 500 euro naar 3 100 euro, aangezien 2 500 niet voldoende bleek te zijn. I.s.m. de Erfgoedcellen Waasland en Land van Dendermonde organiseerde de provincie op 04/05/15 in het Stadsmuseum Lokeren een demonstratie van het materiaal voor een 18-tal deelnemers. 13 organisaties gingen in op het groepsaanbod voor een totale bijdrage van de cultureel-erfgoedcel van 2 517,95 euro.
- Het huidige luik “**Tips voor erfgoedzorgers**” op de website www.erfgoedcelwaasland.be verzamelt sinds 2010 interessante informatie i.v.m. verschillende thema’s van cultureel-erfgoedzorg en –ontsluiting en biedt via deze **online ondersteuning** een antwoord op veel voorkomende vragen hieromtrent. Een herziening van deze manier van werken dringt zich echter op. Dit wordt herbekeken in het kader van een nieuwe website en de bredere communicatiestrategie.
- Interwaas leent **opnametoestellen voor projecten mondelinge geschiedenis**. Deze toestellen worden ontleend zo lang ze in goede staat zijn.
- **De geplande aankoop van een tablet voor digital storytelling werd niet gedaan, aangezien de potentiële gebruikers zelf tablets hebben.**
- De Erfgoedcel Waasland biedt **eerstelijnszorg** (ontvangst en doorverwijzing naar de gemeenten) aan particulieren die niet expliciet bezig zijn met cultureel-erfgoedzorg. De gemeentebesturen, i.c. dikwijls de cultuurbeleidscoördinatoren en de archivariissen vangen deze vragen verder op.

Operationele doelstelling 2.2 De Erfgoedcel Waasland organiseert vorming met als doel de verdere professionalisering van de cultureel-erfgoedzorg- en ontsluiting.

- De Erfgoedcel Waasland stuurt minstens driejaarlijks een **bevraging** uit naar de cultureel-erfgoedgemeenschappen teneinde de noden aan vorming in kaart te brengen en stemt hierop het vormingsaanbod concreet af. In 2015 werd een bevraging hieromtrent gedaan. Hierop kwamen vanwege de sector echter weinig suggesties. Toch kon de erfgoedcel, door haar aanwezigheid op enkele belangrijke opleidingsmomenten van FARO, zelf enkele opleidingen detecteren, die ook voor de eigen achterban belangrijk zijn teneinde de zorg voor en de ontsluiting van cultureel erfgoed in de Wase regio én de professionaliteit van de cultureel-erfgoedzorgers te verhogen.
  - **Opleiding inzake de omgang met Born-digital erfgoed**: in 2016 werd een opleiding hier rond voorzien. Deze opleiding is uitgesteld naar 2017.
  - **Praktijkdag lokale projecten en realisaties “Inspiratiedag Inspirerend erfgoed”**: in 2016 organiseren de Oost-Vlaamse erfgoedcellen samen een praktijkdag waarbij lokale erfgoedwerkers uit de provincie een project met bv. specifieke methode, doelgroep, thema... voorstellen aan andere erfgoedwerkers. Op die manier wordt lokaal erfgoedwerk in de kijker gezet en wordt over de regiogrenzen heen expertise uitgewisseld. Zie operationele doelstelling 1.3.

- De erfgoedcel organiseerde op 14/06/16 op vraag van enkele erfgoedorganisaties i.s.m. Faro de **workshop “Workshop ErfgoedApp, Augmented reality en Erfgoedbeacons”**. Tijdens deze workshop werd aangeleerd wat iBeacons zijn, hoe ze werken en waarvoor je ze kan gebruiken. We bekeken ook de mogelijkheden van augmented reality en leerden hoe je audiovisuele content kan gebruiken in de ErfgoedApp. De 13 deelnemers aan de workshop ontvingen een iBeacon (waarvan de Erfgoedcel Waasland haar 2 beacons weg schonk aan 2 erfgoedorganisaties met concrete plannen). De workshop werd door Faro verzorgd, de erfgoedcel betaalde de deelnameprijs voor alle deelnemers die voor erfgoedorganisaties werken. De erfgoedcel ontving van Faro ook 2 iBeacons en schonk deze aan twee Wase erfgoedorganisaties.
- De erfgoedcel organiseerde ook de **Workshop Verpakken en bewaren van erfgoed en archief** op 04/05/16, i.s.m. erfgoedcel Land van Dendermonde. Zie operationele doelstelling 2.1.
- Het Reynaertgenootschap organiseert op 21/04/17 i.s.m. o.a. Universiteit Antwerpen, Hogeschool Artesis / Plantijn / Conservatorium Antwerpen, Liberaal Archief, Hendrik Conscience Erfgoedbibliotheek en Erfgoedcel Waasland het colloquium Metamorfosen van een literaire vos.
- **Evaluatie:**
  - De Erfgoedcel Waasland evalueert elke vorming samen met de deelnemers bv. aan de hand van een **evaluatieformulier**.
  - De Erfgoedcel Waasland reikt **Oscars** uit aan de deelnemers van de vormingen.

Operationele doelstelling 2.3 De Erfgoedcel Waasland blijft het vrijwilligerswerk in het Waasland praktisch ondersteunen door zelf vrijwilligers in te zetten in de werking van de Erfgoedcel Waasland en geïnteresseerde vrijwilligers de weg naar cultureel-erfgoedorganisaties te wijzen.

- De uitgeschreven **visie op het vrijwilligersbeleid** wordt indien nodig geactualiseerd.
- **Vrijwilligers Erfgoedcel Waasland:**
  - De Erfgoedcel Waasland zoekt – waar nodig – **vrijwilligers** met de juiste knowhow voor specifieke taken behorend tot de interne werking, voor de Erfgoedbank Waasland en voor projectwerking (zie operationele doelstelling 6.3). Zo zocht de erfgoedcel in 2016 extra vrijwilligers voor het beschrijven in de Erfgoedbank Waasland (reeds bestaande is Annick Baert) en voor de administratie van de erfgoedcel. In het najaar 2016 werd Kendra De Smedt aangetrokken als administratieve vrijwilliger (tijdelijk vooraf gegaan door Davy Boone) en Eddy Cools als beschrijver voor de Erfgoedbank. Tijdelijk werkte Bünjamin Acar mee aan de inventarisatie van ons fotobestand. Daarnaast bleven Ward Van Gucht en Kim Van der Elst actief als vrijwilligers. Thomas Deslypere en Ruth Ferket werkten voorleesfiches uit voor voorleesvrijwilligers voor senioren. Het bedrijf Incendiary werkte ook in 2016 vrijwillig verder aan de nieuwe website.
  - De Erfgoedcel Waasland werkt voor de interne vrijwilligers met **functiebeschrijvingen en competentieprofielen** (o.a. verspreid via www.11.be, www.vrijwilligerswerk.be, www.cultuurnet.be,

www.faronet.be, de eigen website en de digitale nieuwsbrief), vrijwilligersovereenkomsten en -verzekeringen.

- De Erfgoedcel Waasland reikt **Oscars** uit aan de interne vrijwilligers teneinde de verworven of versterkte competenties te erkennen en zichtbaar te maken.
- De Erfgoedcel Waasland zoekt **op vraag van gemeentebesturen en verenigingen** vrijwilligers voor specifieke taken m.b.t. de zorg voor en ontsluiting van cultureel erfgoed en begeleidt deze vrijwilligers waar nodig.
- De Erfgoedcel Waasland zoekt voor **personen die zich aanbieden als vrijwilligers**, geïnteresseerd in cultureel erfgoed, een geschikte cultureel-erfgoedorganisatie om vrijwilligerswerk te doen.
- De Erfgoedcel Waasland **deelt expertise** met de andere cultureel-erfgoedcellen.

Operationele doelstelling 2.4 De Erfgoedcel Waasland organiseert jaarlijks een “Erfgoedontmoeting” rond een specifiek thema m.b.t. cultureel-erfgoed waarbij zo veel mogelijk gezocht wordt naar samenwerking met belendende sectoren.

- De Erfgoedcel Waasland organiseert jaarlijks een **Erfgoedontmoeting (zie ook eerder)**, bij voorkeur i.s.m. gemeentelijke diensten en telkens een andere belendende sector (afhankelijk van het onderwerp). In 2014 vonden 2 erfgoedontmoetingen plaats, respectievelijk rond de jeugdsector (“Wijze uil zoekt piepkuiken. “Waar zitten die jonge gasten?””) en de zorgsector (“Zorgen voor later?!”). In principe is deze Erfgoedontmoeting op jaarlijkse basis voorzien, maar in 2015 concentreerde de erfgoedcel zich op de aanmaak van de herinneringskoffers en de verdere uitbouw van het netwerk dat met de zorgsector in 2014 werd opgestart, waardoor geen Erfgoedontmoeting werd georganiseerd. Toch verloor de erfgoedcel intussen enkele belangrijke en hedendaagse behoeften in de maatschappij niet uit het oog. Daarom werden in 2016 i.s.m. de Erfgoedcel Land van Dendermonde twee Erfgoedontmoetingen rond diverse aspecten van het uitbouwen van een werking inzake superdiversiteit voorbereid. Eén Erfgoedontmoeting was gericht op het samenwerken van erfgoedorganisaties met NT2 / OKAN klassen (op 26/10/16 in Temse), met 53 deelnemers. Een andere Erfgoedontmoeting focuste op samenwerking tussen erfgoedorganisaties en etnisch-culturele minderheden (zelforganisaties) (23/11/16 in Sint-Niklaas), met 31 deelnemers. Door de samenwerking met de Erfgoedcel Land van Dendermonde werden de beide sectormomenten ook voor de erfgoedorganisaties in de twee regio's open gesteld. Ter voorbereiding van deze beide sectormomenten had de Erfgoedcel Waasland in het najaar 2015 / voorjaar 2016 verkennende gesprekken met potentiële partners, zoals OKAN, NT2, Odice, etnisch-culturele minderheden, zelforganisaties e.a. De ervaringen uit de collegagroep diversiteit, waaraan de Erfgoedcel Waasland in 2014 deelnam, worden hierin mee vertaald naar de sector. De erfgoedcel was ook aanwezig op overleg in de erfgoedsector, georganiseerd door Faro en het Minderhedenforum, over het mogelijke samenwerken met woonwagabewoners. Gezien er in de Wase regio echter weinig tot geen geïnteresseerd betrokken woonwagabewoners bleken te zijn, werd dit idee weer opgeborgen.

- De Erfgoedontmoeting zet in op zowel **netwerking, expertise-uitwisseling en –opbouw en vorming**.
- De Erfgoedcel Waasland houdt **verkennende gesprekken** met belendende sectoren teneinde samenwerking te zoeken voor de organisatie van de Erfgoedontmoetingen.

Strategische doelstelling 3. De cultureel-erfgoedgemeenschappen stellen de zorg voor cultureel erfgoed centraal en worden hierin ondersteund door de Erfgoedcel Waasland.

Operationele doelstelling 3.1 De cultureel-erfgoedbeheerders en –gemeenschappen in het Waasland brengen het cultureel-erfgoed verder in kaart. Dit resulteert in een grotere bewustwording rond o.a. immaterieel cultureel erfgoed en religieus erfgoed en een grotere collectiemobiliteit voor museaal en documentair erfgoed en de afstemming van het collectiebeleid van de collectiebeherende organisaties.

- **Belangenbehartiging:**
  - De cultureel-erfgoedgemeenschappen en de gemeentebesturen treden op als **belangenbehartiger** voor bedreigd cultureel erfgoed in het Waasland.
  - De gemeentelijke erfgoedorganisaties en de Erfgoedcel Waasland **sensibiliseren** de gemeentebesturen en waar mogelijk ook particuliere organisaties over het belang van een cultureel-erfgoedonderzoek van collecties bij de mogelijke afbraak van gebouwen. De Erfgoedcel Waasland overlegt met de gemeentebesturen rond hoe zij momenteel omgaan met dit gegeven en wat voor hen het meest bruikbaar is ter sensibilisering van medewerkers of publiek: vorming, brochure, concrete tips en stappenplan bij het voorkomen van een roerende collectie in een af te breken gebouw... Dit traject kan aansluiten bij het collectieafspraken-overleg en de bijhorende publiekssensibilisering rond cultureel-erfgoed. Dit werd in 2016 nog niet gedaan. Hierin ligt een mooie kans tot samenwerking met Erfpunt.
- **Collectiebeheer:**
  - De collectiebeherende organisaties streven sinds 2013, onder begeleiding van de Erfgoedcel Waasland, naar een **gezamenlijke visie rond acquisitiebeleid en collectiebeheer**. Op 28/04/15 werd een formele intentieverklaring getekend door de Bibliotheeca Wasiana, het Gemeentearchief Beveren, de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas, het Stadsarchief Sint-Niklaas, de Stedelijke Musea Sint-Niklaas, het Stadsmuseum Lokeren, het Historisch Pijp- en Tabaksmuseum, het Heemkundige Kring Braem, het Gemeente Stekene en het Gemeentearchief Sint-Gillis-Waas. In 2016 werd een evaluatie voorbereid van de uitvoering van de intentieverklaring, zodat er in 2017 in verschillende individuele gesprekken gepeild kan worden naar concrete resultaten, verwachtingen, acties in de toekomst en mogelijke nieuwe partners. De Erfgoedcel Waasland zal ook blijven verder inzetten op een uitbreiding van dit overleg naar nieuwe deelnemers en initiatieven toe.

- In navolging van bovenstaand traject neemt de Erfgoedcel Waasland ook deel aan een **gemeentelijk traject rond collectieafspraken in Beveren**. Dit lag echter in 2016 even stil vanwege de werkzaamheden rond Hof ter Welle.
- **Immaterieel cultureel erfgoed**: de Erfgoedcel Waasland begeleidt i.s.m. de gemeentelijke dienst cultuur (en soms dienst evenementen en toerisme) op vraag cultureel-erfgoedgemeenschappen in een bredere transmissie en borging van het cultureel immaterieel erfgoed. Dit gebeurt i.s.m. de meest geschikte partner in het Vlaams netwerk rond immaterieel cultureel erfgoed.
  - **Traject klompenmakerij**: ETWIE startte in 2014 i.s.m. Erfgoedcel Kempens Karakter een traject op rond de klompenmakerij in Vlaanderen. Ook de Folkloregroep de Klomp en Erfgoedcel Waasland nemen deel aan dit overleg. De Erfgoedcel Waasland blijft dit overleg opvolgen en overlegt met de gemeente Sint-Gillis-Waas over verdere plannen rond een bezoekerscentrum. In 2017 zou een dossier voor de inventaris immaterieel erfgoed voorbereid worden.
  - **Traject Apostelbrokken**: de gemeente heeft de aspiratie geuit om een dossier in te dienen om op de Vlaamse inventaris voor Immaterieel Cultureel Erfgoed te staan. Een eerste verkennend overleg vond plaats in 2016 en in 2017 wordt het dossier voorbereid.
  - Op vraag werden een aantal zaken **in kaart** het Waasland gebracht: de bellemannen, de kerststallen en de 100 jarige bedrijven.
- **Kerkelijk roerend erfgoed**: het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur, het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, kerkbesturen, cultureel-erfgoedorganisaties, gemeentelijke diensten e.a. werken samen rond de toekomstige uitdagingen m.b.t. het kerkelijk roerend erfgoed (herbestemming van de collecties e.d.).
  - Er werd, na verschillende consultatierondes en expertise-uitwisseling, een plan van aanpak opgesteld, in overleg met de betrokken dienst bij de provincie.
  - In de zomer van 2016 werd het project officieel voorgesteld aan de verschillende kerkfabrieken en -besturen, in samenwerking met de consultant van de provincie. Hen werd de kans geboden om in te tekenen op het inventarisatieproject. Zeven kerken hebben zich na deze eerste informatieronde ingeschreven.
  - Er werd een vacature verspreid voor vrijwilligers en een aantal vormingsmomenten voorbereid. Zo zullen er voor nieuwe vrijwilligers een aantal workshops worden georganiseerd, zodat zij met de nodige bagage zelfstandig aan de slag kunnen. Daarnaast werd een kleine handbibliotheek samengesteld, die gratis wordt uitgeleend.
  - Samen met de provincie werden twee toolboxes samengesteld, met de basisbenodigdheden voor het inventariseren (fotoachtergrond, rolmeter, zaklamp, enz.).
  - In Bazel werd in het najaar een eerste inventarisatietraject opgestart. We begeleiden hen bij het actualiseren en digitaliseren van de bestaande inventaris en bezorgen alle info voor opname in erfgoedinzicht, de online databank van de provincies Oost- en West-Vlaanderen. Daarnaast wordt er, in samenspraak met Monumentenwacht, naar een oplossing gezocht voor de duurzame bewaring van hun textielcollectie.

- **Agrarisch erfgoed:** sinds 2015 is er een nieuwe LEADER regio bijgekomen, namelijk Grensregio Waasland. Het project 'Agrarische eigenheid: Waas toeristisch potentieel' zet in op twee belevingscentra rond het agrarisch erfgoed. De Landelijke Gilde Stekene en de vzw Prosperisite willen als beheerders van agrarische erfgoedcollecties in het project twee toeristische belevingscentra realiseren, namelijk in Koewacht en in de voormalige maalterij van de Prosperhoeve te Prosperpolder. Hiermee versterken en ontsluiten ze het agrarisch karakter van de regio voor enerzijds de eigen lokale gemeenschappen en anderzijds toeristen en het onderwijs. In 2016 ging dit project officieel van start, met als één van de copromotoren de Erfgoedcel Waasland, gingen een aantal stuurgroepen door en werd de scope van de projecten gedetailleerder.
- Sinds in 2009 de **Sinterklaas- en Sint-Maartensgebruiken in Vlaanderen** op de Inventaris Immaterieel Cultureel Erfgoed staan, is een werkgroep SKSM (Maarten (het Sint-Maartencomité, het Sint-Nicolaasgenootschap, de gemeente Beveren en de Stad Sint-Niklaas, Toerisme Waasland en de Erfgoedcel Waasland) actief in het Waasland. Samen met Leca zijn we nog steeds op zoek naar de vorming van een Vlaamse werkgroep, die dan ook de rapportering van het element op www.immaterieelerfgoed.be op zich zou kunnen nemen. In 2016 deed de Erfgoedcel Waasland dit nog. Daarnaast is de gemeente Beveren sinds 2016 een Cultureel Centrum Sint-Maarten (verbonden aan het Centre Culturel Européen Saint Martin de Tours). De Erfgoedcel Waasland neemt deel het project Europees Netwerk Sint-Maarten – Beveren – Vlaanderen en de bijhorende werkgroep cultuurhistorie en toerisme. Hieruit zullen in 2017 acties voortvloeien o.a. de organisatie van een contactdag rond Sint-Maarten en de uitwerking van een Sint-Maartensroute i.s.m. de gemeente Beveren.
- Vanaf 2015 neemt de Erfgoedcel Waasland ook deel aan het overleg rond een mogelijk Sinterklaascentrum. De Stad Sint-Niklaas begeleidde in dit kader ook de student Adriana van Dam, die voor haar masterthesis aan de UA (Cultuurmanagement) in 2016 een haalbaarheidsstudie hiervan maakte.

Operationele doelstelling 3.2 De cultureel-erfgoedbeheerders in het Waasland gaan digitaal duurzaam om met het cultureel erfgoed. Zowel digitalisering van het cultureel-erfgoed als de zorg voor born-digital cultureel erfgoed spelen hierin een cruciale rol.

- De Erfgoedcel Waasland werkt i.s.m. de cultureel-erfgoedbeheerders in het Waasland een **planmatige aanpak** uit voor de verdere digitalisering van cultureel erfgoed en brengt dit plan ten uitvoer i.s.m. de cultureel-erfgoedbeheerders. Gedigitaliseerd materiaal wordt o.a. publiek gemaakt via www.waaserfgoed.be, www.erfgoedcelwaasland.be, andere publieksacties en via de partners zelf.
- De Erfgoedcel Waasland **faciliteert en professionaliseert het digitaliseren** door verschillende cultureel-erfgoedbeheerders. O.a. de Wase scanner speelt hierin een belangrijke rol. Met de stuurgroep van de erfgoedbank werden twee mogelijke digitaliseringsrondes voorzien in 2016. Vier partners tekenden hierop in. De erfgoedcel vroeg offertes aan voor het digitaliseren van enerzijds grote formaten (affiches en kaartmateriaal) en anderzijds fotomateriaal (glasnegatieven, negatiefbladen en dia's). De uitvoering

gebeurde in het najaar van 2016. Het gedigitaliseerde materiaal zal in de loop van 2017 worden beschreven op de erfgoedbank.

Daarnaast werd opnieuw zeer divers materiaal van particuliere collecties gedigitaliseerd en op de erfgoedbank geplaatst.

- De cultureel-erfgoedorganisaties werken indien gewenst onder begeleiding van de Erfgoedcel Waasland concrete acties uit m.b.t. **de zorg voor born-digital erfgoed**. Hier rond wordt in 2017 ook een opleiding georganiseerd (zie operationele doelstelling 2.2).
- De Erfgoedcel Waasland werkt samen met de Bibliotheeca Wasiana en de Stad Sint-Niklaas verder op het dossier van de digitalisering van de krant **Het Vrije Waasland** (1944-2011). In het verleden werden reeds zeven historische kranten gedigitaliseerd en raadpleegbaar gemaakt op de Erfgoedbank Waasland. Na voorafgaand onderzoek omtrent auteursrechten, bewaar- en ontsluitingsmogelijkheden en de broodnodige financiën wordt er in 2016 een digitaliseringstraject opgestart. In eerste instantie ligt de focus op de edities van de jaren '40-'50-'60 om zo enerzijds voorzichtig van start te gaan en anderzijds de financiële inspanningen te spreiden. Bedoeling is om het weekblad – en daarbij een groot deel van de Wase geschiedenis – online, voor een zo breed mogelijk publiek, te ontsluiten. Er werd een eerste aanzet voor offertevraag uitgewerkt. Voor de financiering wordt voor 2017 10 000 euro voorzien, maar zal in de toekomst ook gekeken worden naar ook beroep gedaan op externe middelen. In 2017 organiseert de Bibliotheeca Wasiana een tentoonstelling rond Het Vrije Waasland.
- **Gedigitaliseerde tijdschriften van de heemkundige kringen**: het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen digitaliseerde alle heemkundige tijdschriften en bood deze in 2016 aan de heemkringen aan. De Erfgoedcel Waasland volgde dit aanbod op en zal in het voorjaar van 2017 de kringen bijeenbrengen om te polsen naar de mogelijkheden op het vlak van ontsluiting, uitwisseling, overeenkomst provincie e.d.
- **Samenwerking met overkoepelende initiatieven**:
  - De Erfgoedcel Waasland onderzoekt i.s.m. de andere cultureel-erfgoedcellen hoe de **lokale collecties** mee kunnen worden opgenomen **in overkoepelende initiatieven** zoals bv. Erfgoedinzicht, Archiefbank Vlaanderen. Ook met de overige Collective-Access-erfgoedbanken worden de opties voor een mogelijk vervoltraject overwogen. Door de onzekere toekomst van de bevoegdheden cultuur bij de provincie is hierover voorlopig geen grotere duidelijkheid.
  - De Erfgoedcel Waasland onderzoekt i.s.m. de andere cultureel-erfgoedcellen hoe een concrete samenwerking met **VIAA** vorm kan krijgen (de Erfgoedcel Waasland als facilitator, verhoging van bewustwording bij het publiek, metadata verbeteren, zoeken naar samenwerkingsverbanden, opname van lokale collecties...). De erfgoedcellen zouden in de toekomst op het VIAA beroep kunnen doen voor de opslag van audiovisueel materiaal (uit de databanken). Deze samenwerking kreeg meer vorm tijdens verschillende overlegmomenten in 2016 en werd verder gestroomlijnd op basis van een enquête.

Strategische doelstelling 4. De cultureel-erfgoedgemeenschappen in het Waasland streven naar een optimale ontsluiting van het cultureel erfgoed om het in zijn verschillende gedaanten aan een zo divers mogelijk publiek voor te stellen en worden hierin ondersteund door de Erfgoedcel Waasland.

Operationele doelstelling 4.1 De communicatie over het aanbod m.b.t. het cultureel erfgoed in het Waasland wordt verder versterkt door de cultureel-erfgoedorganisaties en de Erfgoedcel Waasland.

- De Erfgoedcel Waasland maakte in 2015 een **communicatieplan**, inclusief een **sociale mediaplan**, op. In 2016 werd dit communicatieplan verder geïmplementeerd. In 2017 zal een stand van zaken hierover worden opgemaakt.
- De **communicatie-instrumenten van de Erfgoedcel Waasland** (o.a. website, nieuwsbrief...) en de verschillende cultureel-erfgoedorganisaties worden verder ingezet voor de communicatie over cultureel erfgoed en het cultureel-erfgoed aanbod in het Waasland. In 2016 werd een nieuwe algemene voorstellingsfolder over de werking van de Erfgoedcel Waasland opgemaakt. Deze werd voorgesteld op de viering van 10 jaar Erfgoedcel Waasland. Er werd ook in een nieuwe samenwerking met Adrem een nieuwe krant over de Erfgoedbank Waasland aangemaakt.
- De Erfgoedcel Waasland heeft een **uitgebreide perswerking** (radio, televisie, kranten en tijdschriften) en zet dit netwerk ook in ter ondersteuning van de communicatie van de cultureel-erfgoedorganisaties in het Waasland. Hiervoor werkt ze samen met de gemeentelijke diensten communicatie.
- **Website:**
  - I.s.m. andere cultureel-erfgoedcellen werd in 2014 onder begeleiding van Packed een bestek voor een **nieuwe website** opgesteld. In het kader van de besparingen werden verschillende scenario's bekeken, van het zelf maken van een website tot de volledige uitbesteding. Een aantal cultureel-erfgoedcellen besloten om zelf een website te maken samen in Wordpress. In 2015-2016 werd (o.a. op basis van de bezoekersaantallen en het bezoekersgedrag van de bezoekers van de huidige website) goed nagedacht worden over de inhoud en de doelstelling van deze nieuwe website. In het najaar van 2015 bood het startend bedrijf Incendiary zich vrijwillig aan voor het maken van de website (in ruil voor opname in hun portfolio). In het najaar van 2016 werden de teksten voor de nieuwe website opgesteld. Dit was een werk van lange adem, want het vraagt natuurlijk een nieuwe evaluatie van de bestaande teksten van de huidige website, en een nieuwe redactie ervan. De nieuwe website wordt in het voorjaar 2017 gelanceerd.
  - De oude website van de erfgoedcel werd met ondersteuning van Packed vzw gearhiveerd.
  - De website www.erfgoedcelwaasland.be kent een stijgend aantal **bezoekers** met 5% jaarlijks. In 2016 werd de website door 18 577 unieke bezoekers 22 575 keer werd bezocht.

- Het luik "**Nieuws / agenda**" op de website www.erfgoedcelwaasland.be wordt geactualiseerd. Aangezien blijkt uit de bezoekersaantallen van de huidige website dat de agendamodule zelden geraadpleegd wordt, zal dit luik enkel nog via de UitDatabank worden geactualiseerd.
- **Nieuwsbrieven:**
  - In 2015 werden de nieuwsbrieven van de Erfgoedcel Waasland voor de sector en het publiek samengevoegd tot één nieuwsbrief om zo potentiële erfgoedliefhebbers aan te zetten zich actiever in te zetten voor de zorg voor en ontsluiting van cultureel erfgoed. De **samenvoeging** resulteerde eveneens in een herziening van de inhoud van de nieuwsbrieven.
  - De nieuwsbrief van de Erfgoedcel Waasland wordt **zeswekelijks** verstuurd. In 2016 werd de nieuwsbrief echter niet verstuurd.
  - De nieuwsbrief van de Erfgoedcel Waasland kent een stijgend aantal **geabonneerden** met 20% jaarlijks.
- **Sociale media:**
  - Zie ook communicatieplan (zie eerder)
  - De Erfgoedcel Waasland zet actief en zeer succesvol in op sociale media en betreft de Wase erfgoedsector hier nauw bij.
  - Ook vrijwilligers en stagiairs worden nauw ingezet in het invullen van de sociale media planning.
- **Erfgoedbank Waasland:**
  - De Erfgoedbank Waasland wordt verder ingezet als **erfgoedambassadeur** en als automatisch verlengde van de publiekswerking van de cultureel-erfgoedgemeenschappen in het Waasland. In het najaar van 2010 ging de Erfgoedbank Waasland www.waaserfgoed.be online en telt ondertussen meer dan 25 500 stukken erfgoed (waarvan 12 000 stukken historische kranten). Deze Erfgoedbank Waasland biedt aan alle acties en processen binnen het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas de mogelijkheid een betere en diepgaandere ontsluiting en ondersteuning te doen en dit niet alleen voor de reeds bestaande content, maar eveneens voor nieuwe content (bv. inventarissen, documenten, foto's, filmpjes, mondelinge geschiedenis...). De huidige erfgoedbankpartners zijn o.a. Bibliotheeca Wasiana, Erfgoedcel Waasland, Gemeente Beveren, Gemeente Zwijndrecht, Gemeentearchief Temse, Heemkundige Kring Braem, Heemkundige Kring d'Euzie, Heemkundige Kring Moerbeke-Waas, Heemkundige Kring Nieuwkerken, Hertogelijke Heemkundige Kring Land van Beveren, Heemkundige Kring De Kluize, Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas, Reynaertgenootschap vzw, Stadsarchief Lokeren, Stadsarchief Sint-Niklaas, Stedelijke Musea Sint-Niklaas en Volkskunstgroep Boerke Naas. Diverse nieuwe actoren voegden intussen materiaal toe aan de bank, waaronder Gemeente Waasmunster en een groeiende groep particulieren. Sinds 2012 vinden duidelijk meer particulieren hun weg naar de Erfgoedbank Waasland, waar ze delen van hun privécollectie online kunnen brengen na overleg met de Erfgoedcel Waasland. Ook materiaal dat verzameld wordt via projecten zoals bijvoorbeeld het project ErfgoedSpeurders wordt ontsloten via de Erfgoedbank Waasland.

- De samenwerking met de **particulieren**, die erfgoedmateriaal op de Erfgoedbank Waasland plaats(t)en, werd verder verdiept in 2016. Op deze manier kan de publiekswerking van de erfgoedcel aan de hand van de Erfgoedbank Waasland nieuw leven worden ingeblazen. Verschillende nieuwe thematentoonstellingen, vooral in het kader van bepaalde projecten (WO I, Erfgoeddag, enz.), werden op de Erfgoedbank geplaatst.
- De **stuurgroep** van de partners van de Erfgoedbank werd in 2016 eveneens verder gezet. Naast de reeds eerder vermelde digitaliseringsrondes, wordt ook ingezet op het bundelen van (archief)materiaal rond de Grote Oorlog. Samen met de partners werd ingespeeld op een aantal nieuwe thema's, onder meer in het kader van Erfgoeddag.
- In 2016 werd de site **46 655 keer bezocht door 36 647 unieke bezoekers**. Er werden net geen 300 aanvragen ingediend voor hergebruik van materiaal op de Erfgoedbank.
- Er staan op dit moment **70 tentoonstellingen online**, in 2016 werden 7 nieuwe tentoonstellingen toegevoegd.
- I.s.m. de Oost-Vlaamse erfgoedcellen en het **Provinciebestuur Oost-Vlaanderen** wordt sinds 2014 gewerkt aan een gezamenlijk systeem voor de registratie en ontsluiting van museale collecties ("samenvoeging" van Erfgoedinzicht van de provincies Oost- en West-Vlaanderen en de erfgoedbanken van de cultureel-erfgoedcellen). Doordat er nog geen duidelijkheid is over deze zaken, worden blijvend de mogelijkheden afgetoetst. Dit overleg werd ook in 2016 verdergezet.
- In 2016 werden ook een aantal nieuwe communicatiemiddelen ontwikkeld voor de Erfgoedbank Waasland. Zo werd een logo voor de Erfgoedbank Waasland ontwikkeld. Vanaf dan wordt actief met dit logo gecommuniceerd. Daarnaast werd kosteloos een krant ontwikkeld door Adrem, die reclame maakt voor de Erfgoedbank Waasland.
- In **InfoWaas**, het trimestriële tijdschrift voor alle Wase mandatarissen bericht Interwaas over de acties en projecten m.b.t. de zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed die de Erfgoedcel Waasland coördineert. Vanaf 2016 werkt Interwaas voornamelijk met een digitale nieuwsbrief, waarin o.a. ook items rond cultureel erfgoed aan bod komen. De Erfgoedcel Waasland neemt deel aan de redactieraad van Interwaas.
- **Samenwerking met bibliotheeksector:**
  - Het **aanbod** van de cultureel-erfgoedactoren en van de Erfgoedcel Waasland wordt i.s.m. BiblioWaas en de verschillende bibliotheken in het Waasland beter bekend gemaakt bij het publiek. In 2015 organiseerde BiblioWaas i.s.m. de Erfgoedcel Waasland voor de medewerkers en voorleesvrijwilligers van de bibliotheken een sessie i.v.m. cultureel erfgoed. In 2016 werd dit herhaald op 08/09/16.
  - De heemkundige kringen en andere cultureel-erfgoedverenigingen worden aangezet tot samenwerking met de lokale bibliotheken en **Ovinob** teneinde de handbibliotheken te ontsluiten via www.ovinob.be voor het grote publiek.
- Tijdens de herdenkingsjaren van Wereldoorlog I bundelt **www.waasland1914-1918.be** alle informatie over de herdenking. De gemeentelijk logo's en het regionale logo, ontwikkeld door de Erfgoedcel

Waasland, worden door de verschillende partners gebruikt. Deze website werd lichtjes opgefrist in 2016, maar zal opnieuw volop in de kijker geplaatst worden in aanloop van 2018.

– **Erfgoeddagbrochure:**

- De Erfgoedcel Waasland maakte ook in 2016 een **regionale programmabrochure**. Wegens besparingen werd echter in 2015 voor het eerst via een alternatief gewerkt, waardoor de Wase activiteiten ter gelegenheid van Erfgoeddag toch regionaal op papier bekend kunnen worden gemaakt. De Intermediagroep Adrem nv zorgde kosteloos voor de uitgave van een A5 magazine met dezelfde oplage als voorheen en verspreidde deze. In 2016 werd opnieuw met hen samengewerkt, maar dan op krantformaat en zonder distributie. De Erfgoedcel Waasland tekende ook een aantal Erfgoeddag-routes uit, waarbij verschillende activiteiten en locaties aan elkaar gekoppeld worden. Deze routes werden eveneens opgenomen in de programmakrant. Voor de editie van 2017 wordt ingezet op een grotere verspreiding.
- Jaarlijks **verspreiden** de gemeentebesturen en de organisaties, die aan de Erfgoeddag deelnemen, de Wase Erfgoeddagactiviteiten ook via hun eigen infokanalen. De Erfgoedcel Waasland maakt de activiteiten nog eens extra bekend d.m.v. haar eigen digitale kanalen.

Operationele doelstelling 4.2 De actieve participatie van verschillende soorten doelgroepen aan de verschillende publieksactiviteiten rond cultureel-erfgoed wordt gestimuleerd door de cultureel-erfgoedorganisaties en de Erfgoedcel Waasland.

– **Erfgoeddag:**

- Een dertigtal (cultureel-erfgoed)organisaties blijven **deelnemen** aan Erfgoeddag.
- De gemeentelijke diensten cultuur en de Erfgoedcel Waasland **begeleiden** de deelnemers aan Erfgoeddag teneinde een interessante publieksgerichte activiteit te organiseren.
- Het **netwerk** wordt mee ingezet teneinde een actievere publieksparticipatie aan cultureel-erfgoed aanbod te bekomen.
- **WO I:**
  - Er wordt gewerkt aan de ontsluiting van de 3D collectie van de **Lokerse fotograaf Drossens** in de Bibliotheeca Wasiana. Deze ontsluiting zal gebeuren in 2018.
  - Daarnaast wordt ernaar gestreefd om in 2017 en 2018 zo veel mogelijk verzameld materiaal rond WO I te digitaliseren en op de **Erfgoedbank Waasland** te plaatsen.
- In 2018 organiseren we een **groter publieksproject** rond een nader te bepalen thema. In 2017 wordt ter voorbereiding een werkgroep hier rond opgericht.
- **Samenwerking met andere sectoren:**
  - De Erfgoedcel Waasland zoekt n.a.v. concrete projecten en trajecten i.s.m. brugfiguren en organisaties en de cultureel-erfgoedactoren naar een **verbreding van de samenwerking** met organisaties, die werken met specifieke doelgroepen (zie operationele doelstelling 2.4). Zo kreeg de erfgoedcel na de Erfgoedontmoeting rond “zorg” in 2014 intussen enkele vragen van

woonzorgcentra die in 2016-2017 tot erfgoedprojecten leiden.

De erfgoedcel startte in het najaar 2015 een pilootproject op, waarbij het Stadsmuseum Lokeren en Woonzorgcentrum Ter Engelen samen een try-out van een webconferentieverbinding organiseren (met begeleiding door FARO); dit is een educatief instrument dat in de culturele sector meer en meer aan belang wint. Wanneer deze pilootoefening goed zou verlopen, ging het museum dit in haar permanent aanbod opnemen en kan de techniek in de regio verspreid worden en doorgegeven worden aan andere geïnteresseerde erfgoedorganisaties. In het najaar 2016 bleek echter dat het museum, om verschillende redenen, de voorkeur gaf aan het verder opstarten van andere projecten i.p.v. dit project.

- Na de 2 Erfgoedontmoetingen in het najaar 2016 dienen zich reeds enkele samenwerkingen aan:
  - Samenwerking tussen OKAN Lokeren en heemkring 't Sireentje, Waasmunster
  - Samenwerking tussen OKAN Lokeren en Stadsmuseum Lokeren
  - Samenwerking tussen Agentschap Integratie en Inburgering en Meridiaan vzw
  - Samenwerking tussen SteM en Wereldhuis Bonangana
  - Samenwerking tussen Wereldhuis Bonangana en Erfgoedcel Waasland
  - Samenwerking tussen Erfgoedcel Waasland en OKAN Lokeren in de Taal- en Erfgoedkoffers
  - Samenwerking tussen Shantygroep Gaffeltuig en CVO Temse.

Dit wordt verder opgevolgd in 2017.

- De Erfgoedcel Waasland **werkt mee aan acties** rond lokaal cultureel erfgoed van verschillende bevolkingsgroepen. Deze kunnen op touw gezet zijn door gemeentelijke diensten buurtwerk, welzijn, kansenwerking, integratie enz. maar ook door organisaties als de koepelvereniging Odice, het Oost-Vlaams diversiteitscentrum. Zo werkt de Erfgoedcel Waasland sinds april 2014 samen met Odice: zij staan in voor de coördinatie van het project “Ontbijt met een verhaal” in Lokeren (zes- à achtwekelijks). Het doel van dit project is om ontmoeting tussen mensen van verschillende culturen te bevorderen aan de hand van de hiervoor gekozen kapstok “erfgoed”, m.a.w. het aan elkaar doorgeven van en vertellen over tradities en erfgoed uit de eigen cultuur. Vanaf 2016 werd deze coördinatie overgenomen door de dienst inburgering van de Stad Lokeren. In 2016 ging dit concept ook voor de eerste keer van start in Kruibeke: op 04/12/16 vond daar het eerste Ontbijt met een verhaal plaats. Ook hier was de Erfgoedcel Waasland samen met Agentschap Integratie en Inburgering één van de betrokken partners.
- De Erfgoedcel Waasland voorziet, waar mogelijk, een armoedetoets in de projecten en trajecten.
- De Erfgoedcel Waasland en de cultureel-erfgoedgemeenschappen zetten mee in op armoedebestrijding aan de hand van verschillende acties (bv. daling van de kostprijs van het cultureel-erfgoedaanbod voor specifieke doelgroepen, inzetten in de cultureel-erfgoedsector van specifieke instrumenten in de bestrijding van armoede (zoals bv. de kansenpas), cultureel erfgoed binnen brengen in een sociale context...).

Operationele doelstelling 4.3 De cultureel-erfgoedorganisaties in het Waasland blijven hun interessant educatief aanbod aanbieden aan het onderwijs. De Erfgoedcel Waasland stimuleert deze samenwerking met het onderwijs verder en zet zo mee in op cultureel-erfgoededucatie.

- De Erfgoedcel Waasland zet haar jarenlange samenwerking met de lerarenopleiding van de **Odisee** (vroegere KAHOSL) verder i.s.m. verschillende cultureel-erfgoedorganisaties. Odisee biedt aan haar studenten binnen de opleiding lerarenopleiding secundair onderwijs (eerstejaars studenten) een vak “Project kunstvakken” (PKV) aan. Om het aanbod naar de leerlingen toe inzake observatie- en doestages met cultureel erfgoed in te vullen, werkt Odisee samen met de Erfgoedcel Waasland en met erfgoedpartners in het Waasland. Na geslaagde samenwerkingen met Erfpunt en Odisee de afgelopen jaren, waren er in het schooljaar 2015-2016 twee eerstejaarsstudentes voor het Project Kunstvakken. Hiervoor werd een programma op maat uitgewerkt. Naast de samenwerking met Erfpunt voor een observatie-, meeloop- en doestage werden de studentes ook aan het werk gezet in een OKAN-klas, met behulp van de keuvelkoffers van de erfgoedcel. De samenwerking werd positief geëvalueerd door beide partijen en zal worden voortgezet in de toekomst. Ook voor het schooljaar 2016-2017 werd opnieuw een samenwerking uitgewerkt voor twee nieuwe eerstejaarsstudentes.
- De Erfgoedcel Waasland coördineert jaarlijks het project **Erfgoedspeurders**. Jaarlijks krijgt maximum 1 school de kans om in dit project te stappen. Het project houdt in dat leerlingen van de 3de graad van een lagere school, in samenwerking met hun leerkrachten, ouders en lokale erfgoedorganisaties, op zoek gaan naar de geschiedenis van de eigen school. De ingezamelde foto’s worden op de Erfgoedbank Waasland geplaatst én door de leerlingen beschreven. Het eindresultaat werd steeds gemaakt, zowel door de school als het erfgoedveld. Voor het schooljaar 2016-2017 wordt samengewerkt met VBS De Klimop, die met twee afdelingen een jubileum viert (150 en 100 jaar bestaan). Samen met hen werd een uitgebreid feestprogramma uitgedacht, waarbij er archiefmateriaal werd ingezameld.

Strategische doelstelling 5. Interwaas ondersteunt financieel, in aanvulling van de gemeentelijke ondersteuning, initiatieven rond de zorg voor en de ontsluiting van cultureel erfgoed financieel.

Operationele doelstelling 5.1 Interwaas kent projectsubsidies toe aan cultureel-erfgoedprojecten op basis van een projectsubsidierglement.

- De Erfgoedcel Waasland **begeleidt** organisaties en particulieren, die een cultureel-erfgoedproject op poten zetten, bij hun aanvraag voor een projectsubsidie bij Interwaas.
- De stuurgroep **adviseert** de aanvraagdossiers in het kader van het Projectsubsidierglement (sinds 2009).

- Het Directiecomité van Interwaas **kent subsidies toe** aan cultureel-erfgoedprojecten. Deze financiële ondersteuning werd half 2015 opgetrokken van 13 000 euro naar 14 000 euro, aangezien het voorziene bedrag niet voldoende bleek te zijn. Dit bedrag wordt behouden voor 2016.

Hieronder staat een overzicht van de 20 aanvragen in 2015, in totaal voor 16 525 Euro. In de praktijk gebeurde de uitbetaling voor de laatste 7 projecten pas in 2017.

Naam aanvrager	Titel project	Subsidie
Culturele Centrale Boontje	Uitgave van een tweeluik van "Boonhoekjes en Kookkrubriekjes"	550
Infopunt Lokeren	Daknam, Reynaertbloemendorp in de kijker	900
Pijp- en tabaksmuseum	Inventarisatie van de collectie	600
Daknam... waar is de tijd gebleven	Daknam... waar is de tijd gebleven	825
Culturele Raad Lokeren	Lokerse Liekskes	1050
Cultuurdienst Stad Sint-Niklaas	Historische Winkelinterieurs op het kruispunt Ankerstraat / Zamanstraat Sint-Niklaas: Reportage en inventarisatie	1000
Bibliotheca Wasiana	Kapellen en kapelletjes in Sint-Niklaas	950
Heemkundige Kring d'Euzie	Digitalisering 8 en 16 mm films	800
Stedelijke Musea Sint-Niklaas	Maand van de archeologie	900
Het Belcantogezelschap van Sint-Niklaas	CD-opname van Reinaert - de musical	750
Culturele Raad Moerbeke	Moerbeke interactief	850
vzw Sinaai leeft 800 jaar	Interactieve wandel- en fietstocht nav 800 jaar Sinaai	1100
Spellenclub "De Bokkensprong"	Gezelschapsspel "Sinay"	1000
GO! Technisch Atheneum Lokeren – OKAN	Lokeren en de wereld	800
Genootschap van Boudelo	De oorspronkelijke abdij van Boudelo cultuurhistorisch hersteld in 3Danimatiebeelden	1000
Studio Theater Tsoeflurken	ANDRIES	950
Etienne Van Puyvelde	Feestelijke herdenking van "700 jaar Roosenbergabdij" op 18 juli 1937 - Terugblik 80 jaar later !!!	300
Toerisme Waasmunster	Promofolder Heemmuseum Waasmunster	500
Lokaal Dienstencentrum De Wilg (Antennepunt Belsele)	BOE (Belsele Ontdekken door Erfgoed)	900
Hertogelijke Heemkundige Kring van het Land van Beveren	Ontwikkeling nieuwe huisstijl en logo	800
TOTAAL	20 dossiers	16 525 euro

- De Erfgoedcel Waasland en de stuurgroep **evalueren** minstens driejaarlijks het Projectsubsidierglement. In het voorjaar 2015 werd het reglement geëvalueerd.
- De Erfgoedcel Waasland **zoekt naar meer afstemming** met de andere Oost-Vlaamse cultureel-erfgoedcellen en het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen.

Operationele doelstelling 5.2 Interwaas kent subsidies toe aan éénmalige cultureel-erfgoedpublicaties op basis van een subsidiereglement.

- De Erfgoedcel Waasland **begeleidt** organisaties en particulieren, die een éénmalige cultureel-erfgoedpublicatie schrijven, bij hun aanvraag voor een publicatiesubsidie bij Interwaas.

- De stuurgroep **adviseert** de aanvraagdossiers in het kader van Publicatiesubsidiereglement (sinds 2011).
- Het Directiecomité van Interwaas **kent subsidies toe** aan cultureel-erfgoedpublicaties. Deze financiële ondersteuning werd half 2015 opgetrokken van 7 500 euro naar 7 900 euro, aangezien het voorziene bedrag niet voldoende bleek te zijn. Dit bedrag wordt behouden voor 2016.

Hieronder staat een overzicht van de 5 aanvragen in 2016, in totaal voor 4 575 Euro.

Naam aanvrager	Titel publicatie	Subsidie
Heemkundige Kring De Souvereinen Lokeren	De congregatie der Zusters van de Heilige Engelen 1880-2015 te Lokeren	850
Culturele Raad Lokeren	Lokerse Liekskes	700
Gemeentebestuur Waasmunster	Ghisleen Verdickt / leven en dood van een schilder / 1883-1926	1200
Heemkring Den Dissel	Van Sint-Katharinachiro tot chiro "Alleman"	600
vzw Reynaertgenootschap	Reynaert voor dommies	1225
TOTAAL	5 dossiers	4 575 euro

- De Erfgoedcel Waasland en de stuurgroep **evalueren** minstens driejaarlijks het Publicatiesubsidiereglement. In het voorjaar 2015 werd het reglement geëvalueerd.

Operationele doelstelling 5.3 Interwaas kent jaarlijks een toelage toe aan periodieke cultureel-erfgoedpublicaties.

- Interwaas betoelaagt sinds 2009-2010 nominatim een tiental periodieke cultureel-erfgoedpublicaties. Deze vorm van ondersteuning zorgt voor een essentieel financieel steuntje in de rug voor de bredere ontsluiting van historisch onderzoek, verricht door lokale cultureel-erfgoedzorgers, en lokaal cultureel-erfgoed. Net zoals in 2016, kunnen in 2016 dertien cultureel-erfgoedorganisaties **een nominatieve toelage** ontvangen voor hun tijdschrift (Tinelmuseum is gestopt met haar uitgave):
  - Beheerraad Gemeentemuseum Temse
  - Heemkundige Kring Braem (Elversele)
  - Heemkundige Kring De Kluize (Sint-Gillis-Waas)
  - Heemkundige Kring Den Dissel (Sinaai)
  - Heemkundige Kring d'Euzie (Stekene)
  - Heemkundige Kring De Souvereinen (Lokeren)
  - Heemkundige Kring Moerbeke
  - Heemkundige Kring Nieuwkerken 200/700 (Nieuwkerken)
  - Heemkundige Kring Wissekerke (Kruibeke)
  - Hertogelijke Heemkundige Kring het Land van Beveren (Beveren)
  - Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas
  - Sint-Nicolaasgenootschap Vlaanderen
  - Reynaertgenootschap vzw

Operationele doelstelling 5.4 Interwaas deelt private collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties met een kwaliteitslabel met een lokale relevantie lokaal in en ondersteunt hen.

- De Erfgoedcel Waasland, FARO. Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw, het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen **begeleiden** collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, die het kwaliteitslabel willen aanvragen.
- De collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie dient **een aanvraag** voor een kwaliteitslabel in bij de Vlaamse Overheid ten laatste op 15 januari 2016.
- Op het ogenblik dat een privaatrechtelijke collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie een aanvraag doet voor een kwaliteitslabel bij de Vlaamse overheid, maakt Interwaas **een reglement** op voor lokale indeling en stelt Interwaas een ad hoc commissie met lokale en externe deskundigen samen.

Operationele doelstelling 5.5 Interwaas ondersteunt financieel musea en culturele archiefinstellingen met een kwaliteitslabel onder de bevoegdheid van een lokaal bestuur.

- De Erfgoedcel Waasland, FARO. Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw, het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen **begeleiden** collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, die het kwaliteitslabel willen aanvragen.
- In 2016 was er **geen aanvraag** van een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie bij Vlaanderen, dus hoeft Interwaas geen reglement op te stellen. Het vervolg van de procedure werd dan ook niet doorlopen in 2016.

Strategische doelstelling 6. Interwaas ruggensteunt verder de efficiënte en krachtdadige Erfgoedcel Waasland ter ondersteuning van de cultureel-erfgoedgemeenschappen in het Waasland en daarbuiten.

Operationele doelstelling 6.1 Interwaas voert een degelijk, transparant en gedragen beleid in het kader van het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas.

- **Beslissingsstructuur:**
  - **Werkgroepen** met representatieve leden geven mee vorm aan projecten.
  - De **stuurgroep** komt maandelijks samen en de samenstelling (politici, ambtenaren en deskundigen) van de stuurgroep blijft in evenwicht. De stuurgroep kwam bijeen op 23/02/16, 18/05/16, 21/06/16, 29/09/16 en 25/10/16.
- Op voorstel van of na advies van de stuurgroep worden de beslissingen formeel genomen door het **Directiecomité** van Interwaas, dat maandelijks bijeenkomt. Daarnaast is er een **Raad van Bestuur** (ongeveer 6 maal per jaar, met vertegenwoordigers van de gemeentebesturen en deskundigen) en een

Algemene Vergadering (2 maal per jaar, met vertegenwoordigers van de gemeentebesturen en deskundigen) van Interwaas.

- Vanaf 2015 zetelen in de Raad van Bestuur van Interwaas **personen met expertise inzake cultuur**. Eén van deze personen organiseert i.s.m. andere intergemeentelijke samenwerkingsverbanden rond cultuur en belendende sectoren jaarlijks een informatiemoment voor de beleidsmakers met de voorstelling van de activiteiten van het afgelopen jaar en een vooruitblik naar de toekomst. Dit blijkt echter niet realistisch.
- De **negen gemeentebesturen** hebben een afvaardiging in de overlegstructuren van Interwaas.
- De coördinator van de Erfgoedcel Waasland maakt jaarlijks de **bestuursdocumenten** op in het kader van het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas, nl. het jaarverslag 2015 (in maart 2016) en de begroting met toelichting 2017 (in oktober 2016).
- De Erfgoedcel Waasland zoekt waar nodig naar **bijkomende financiële middelen** voor de financiering van specifieke projecten (bv. via crowdfunding, sponsoring, Europese middelen, publiek-private samenwerking...). Zo wordt van 2016 tot half 2018 beroep gedaan op middelen binnen Leader Grensregio Waasland in het project 'Agrarische eigenheid: Waas toeristisch potentieel', waaraan de Erfgoedcel Waasland deelneemt als copromotor. Voor de nieuw te ontwikkelen Taal- en Erfgoedkoffer werd een aanvraag tot subsidiëring bij Cera ingediend, maar deze werd helaas niet gehonoreerd. Er werd echter wel bij Lions Club Waasmunster Scaldiana en bij Erfgoedcel Land van Dendermonde bereidheid gevonden tot het financieel steunen van deze projecten. De Erfgoedcel Land van Dendermonde kwam ook financieel tussenbeide bij de organisatie van de 2 Erfgoedontmoetingen, waarbij zij partner was. De Erfgoedcel Waasland zocht dan ook naar aanvullende financiering van specifieke projecten. In 2016 was dit goed voor maar liefst meer dan 20 000 euro:

Project	Alternatieve financiering	
	Bedrag in euro	Bron
Erfgoeddag – regionale programmabrochure	9 000	Adrem
Erfgoedbank Waasland – krant	10 000	Adrem
Erfgoedontmoetingen	752,49	EGC Land van Dendermonde
Taal- en erfgoedkoffers	1 000	Lions Club Scaldiana
Totaal	20 752,49 euro	

- Het brede netwerk van cultureel-erfgoedactoren kan steeds optreden als **vertegenwoordiger** voor het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas.
- De Erfgoedcel Waasland streeft naar het steeds versterken van de **interne kwaliteitszorg** van haar werking (bv. op het vlak van competentiebeleid, verder uittekenen van bepaalde processen).
- Vanaf het najaar van 2016 is het idee van **een denktank** ontstaan vanuit de nood aan meer reflectie en verdieping. De agenda van de stuurgroep wordt namelijk aangevoerd door nota's rond projectwerk en subsidieaanvragen (zeer operationeel). De denktank biedt de mogelijkheid tot tijd voor bredere reflectie, nadenken over breder beleid (naast de geformuleerde beleidsvisie 2015-2020), visieontwikkeling, debat over inhoudelijke zaken, problematieken, specifieke vragen... en ruimte voor energie, creativiteit, out-of-

the-box denken, herbronning, kruisbestuiving, brainstormen... Op 13/09/16 werd een denktank georganiseerd over het nieuw Cultureel-Erfgoeddecreet en op 05/12/16 over de input van de gemeenten voor de strategische visienota cultureel erfgoed. De neerslag van deze denktank werd steeds naar een hoger niveau toe doorgegeven, zoals bv. naar de VVSG op 08/12/16. In 2017 staat alvast een denktank rond de samenwerking met Erfpunt op het programma.

Operationele doelstelling 6.2 Interwaas voert een stevig en transparant zakelijk beheer in het kader van het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas.

- De Erfgoedcel Waasland voert een **degelijke administratie**: bv. adressenbestand met erfgoedzorgers en publiek, distributie, klassement, correspondentie, praktische organisatie, uitlening (bv. toestellen Mondelinge Geschiedenis, fototentoonstelling Wase Reuzen, lessuggesties...), opvolging boekhouding, archief- en documentatiebeheer, bestelbonnen...
- Tijdens het eerste cultureel-erfgoedconvenant legde de Erfgoedcel Waasland de basis voor een bestand met contact- en andere gegevens van erfgoed- en andere partners en publiek in het Waasland. De grote hoeveelheid beschikbare informatie brachten we in 2009 samen in één centraal bestand voor **kennisbeheer**, waarin ook de informatie van het WODE-onderzoek, de expertise van de partners e.d. opgenomen werd. In 2010 en 2011 werd specifiek in het kader van het vrijwilligersmanagement en in samenwerking met Toerisme Waasland, extra aandacht besteed aan het bijkomend verzamelen van de coördinaten van toerisme- en erfgoeddeskundigen. Al deze gegevens worden doorlopend aangepast en verder aangevuld. Deze informatie wordt eveneens benut om het Wase publiek en de Wase erfgoedachterban beter te kunnen informeren.
- **Interne organisatie**:
  - Interwaas **optimaliseert** in 2016 verder de interne organisatie van de Erfgoedcel Waasland door o.a. het actueel houden van de databank met contact- en andere gegevens van (cultureel-erfgoed)organisaties en -actoren, overheden, pers en het publiek.
  - De Erfgoedcel Waasland verzamelde in de loop der jaren een groot aantal **documentaire foto's** over het Land van Waas en foto's, die de erfgoedprojecten illustreren. Deze foto's worden op een gestructureerde manier bijgehouden op de centrale server. In 2016 werd gestart met de inventarisatie van deze foto's in een databank.
  - Interwaas startte in 2016 met een actief **archief- en documentatiebeheer** binnen de organisatie: ze stelden een archiefverantwoordelijke aan en er wordt gewerkt aan richtlijnen en selectielijsten. Daarnaast wordt werk gemaakt van **informatieveiligheid en een e-policy**.
  - I.s.m. de duurzaamheidscoördinator van Interwaas worden in 2016 verdere concrete acties op het vlak van **ecologische duurzaamheid** afgetoetst om zo de ecologische voetafdruk van de werking van de Erfgoedcel Waasland te verminderen.

- Interwaas werkt voor de catering samen met **Den Azalee**, die door de ontwikkeling van sociale tewerkstellingsprojecten mensen tewerkstelt, die geen of weinig kans maken op de gewone arbeidsmarkt.

Operationele doelstelling 6.3 Erfgoedcel Waasland kenmerkt zich door een professioneel, mens- en competentiegericht personeelsbeleid en wordt hierin ondersteund door Interwaas.

– **Personeel:**

- Het goed functionerend en dynamisch team van de **Erfgoedcel Waasland** met een coördinator en twee erfgoedconsulenten blijft behouden. Anniek Elegheert en Evelien d’Haese verlaten echter vanaf respectievelijk 01/01/16 en 10/02/17 de erfgoedsector en werden vervangen worden door personen op een bestaande wervingsreserve: respectievelijk Laura Staut (voltijds) vanaf 09/01/17 en Sandy Van Handenhove (4/5de) vanaf 06/03/17. Vanaf 06/03/17 is het personeelsbestand dus als volgt:

Naam	Functie	Aantal VTE	Betalingsniveau
Ode De Zutter	Coördinator	0,8 VTE	A
Laura Staut	Erfgoedconsulent	1 VTE	B
Sandy Van Handenhove	Erfgoedconsulent	0,8 VTE	B
Totaal	2,8 VTE		

- Het team van de Erfgoedcel Waasland wordt - waar nodig - aangevuld met **vrijwilligers** voor de interne werking, voor de Erfgoedbank Waasland en voor projectwerking. In het kader van de veranderende personeelsbezetting werd in 2015-2016 de vrijwilligerswerking geëvalueerd en extra ingezet op vrijwilligers. Zo zocht de erfgoedcel in 2016 extra vrijwilligers voor het beschrijven in de Erfgoedbank Waasland (reeds bestaande is Annick Baert) en voor de administratie van de erfgoedcel. In het najaar 2016 werd Kendra De Smedt aangetrokken als administratieve vrijwilliger (tijdelijk voorafgegaan door Davy Boone) en Eddy Cools als beschrijver voor de Erfgoedbank. Tijdelijk werkte Bünjamin Acar mee aan de inventarisatie van ons fotobestand. Daarnaast bleven Ward Van Gucht en Kim Van der Elst actief als vrijwilligers. Thomas Deslypere en Ruth Ferket werkten voorleesfiches uit voor voorleesvrijwilligers voor senioren. Het bedrijf Incendiary werkte ook in 2016 vrijwillig verder aan de nieuwe website.
- Daarnaast versterkten een aantal **stagiairs** het team: Kendra De Smedt, laatstejaarsstudente Toerisme- en Recreatiemanagement aan de Thomas More Hogeschool in Mechelen, werkte in het kader van haar practicum Cultuur- en Vrijtijdsmanagement tussen 29/02/16 en 12/06/16 als **stagiaire** bij de Erfgoedcel Waasland. Astrid Decruyenaere, studente Conservatie-Restauratie van Keramiek aan de Universiteit van Antwerpen werkte als stagiaire tussen 24/10/16 en 22/03/17. Met het Centrum Deeltijds Onderwijs Newton in Sint-Niklaas werd een verkennend gesprek gedaan.
- Interwaas ondersteunt de werking van de Erfgoedcel Waasland structureel door de inschakeling van een aantal personeelsleden van **Interwaas** nl. de (adjunct-)directeur, de communicatieverantwoordelijke en de boekhoudster en de poetsvrouw.

- De **deskundigheid van de medewerkers** van de Erfgoedcel Waasland verhoogt stelselmatig o.a. de specifieke verdeling van expertises, samenwerking en vorming.
- **Interne organisatie:**
  - Interwaas startte in 2015 een traject naar competentiebeheer. Dit zou een concrete implementatie krijgen in 2017. De coördinator organiseert jaarlijks (in augustus) met de medewerkers van de Erfgoedcel Waasland een **functioneringsgesprek**. Hierin wordt een evaluatie van het takenpakket van het afgelopen jaar gedaan en worden taakafspraken gemaakt voor het volgende jaar.
  - De Erfgoedcel Waasland houdt driewekelijks een **teamoverleg** teneinde meer afstemming en uitwisseling te bekomen.